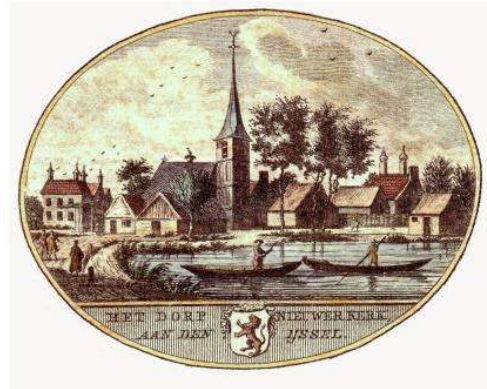

HISTORISCHE VERENIGING

NIEUWERKERK AAN DEN IJSSEL

Opgericht in 1992 en sinds 2012 een Culturele Algemeen Nut beoogde Instelling (ANBI)

JAARVERSLAG 2023

A. Het bestuur.

Algemeen

Het bestuur bestaat thans uit vijf leden. Brord van Westing (voorzitter), Piet Fokker (penningmeester), Johan Knoester, Kor van der Glas en Marie-José Schrage (secretaris). De vereniging heeft op 31 december 2023 206 leden 13 sponsorbedrijven en 1 subsidiegever (gemeente Zuidplas).

Algemene Ledenvergadering (ALV)

Op 11 april 2023 is de ALV gehouden.

Allereerst staat de voorzitter stil bij het overlijden van Adri den Boer en Freek Eikelhof.

Adri den Boer wordt nog dagelijks gemist. Zijn kennis was onbegrensd.

Brord meldt ook dat de Oudheidkamer op bepaalde plaatsen opnieuw ingedeeld moet worden en er zullen ook voorwerpen verwijderd moeten worden. De vergadering wordt verzekerd dat alle voorwerpen, die niet meer gebruikt kunnen worden naar goede doelen gaan.

De jaarrekening en het jaarverslag worden goedgekeurd en vastgesteld. De kascontrolecommissie 2022 bestaat uit Hans de Visser en Kees Vermeij.

De vergadering is afgesloten met een hapje en een drankje en een pubquiz.

Overige ontwikkelingen.

- In september 2023 is er een grote renovatie gestart in de Oudheidkamer en in de boerderij voor het bestrijden van zwammen, waardoor de Oudheidkamer vanaf 11 september 2023 tot begin februari 2024 gesloten was.
- In 2023 is een bijdrage van € 224,07 van de Rabo Clubsupport ontvangen.
- Dit jaar hebben wij drie nieuwe vrijwilligers mogen verwelkomen:
- Het bestuur heeft kennisgemaakt met Evert Verhoeven, die dit jaar is aangesteld als 'erfgoed specialist' van de gemeente Zuidplas als opvolger van Tom Hunter.
- De HVN heeft tijdens een ontvangst in de Oudheidkamer afscheid genomen van Bert Markus, die meer dan 25 jaar als vrijwilliger actief is geweest voor de HVN.
- Voor de vrijwilligers is er op 7 september 2023 een excursie naar het Streekmuseum Krimpenerwaard georganiseerd. Zij hebben een uitgebreide rondleiding door het Streekmuseum gekregen.
- Toekomstvisie voor Park Hitland door het recreatieschap is afgerond. In de visie zijn ook de voorstellen van HVN en andere erfgoedorganisaties meegenomen.

B. Bezoek, beheer collectie en onderhoud Oudheidkamer.

Aantal bezoekers Oudheidkamer.

Wij hebben in de loop van het jaar toch weer de nodige bezoekers in onze Oudheidkamer kunnen ontvangen. Er waren 9 'open middagen' (oktober, november en december vervielen i.v.m. werkzaamheden) op de 1e zaterdag van de maand en twee dagdelen tijdens Open Monumentendag op 9 september. Totaal dus 11 dagdelen. Wij mochten op die dagdelen totaal 270 **bezoekers** begroeten.

Er zijn 7 **groepsbezoeken** geweest voor totaal 101 **personen**.

Op 7 maart 2023 heeft Johan een rondleiding gegeven voor een groep van 8 personen van de Kuyls Fundatie Oude Dijk

Op 18 maart 2023 heeft Johan een rondleiding gegeven voor een groep van 17 personen uit de Ringvaartkerk

Op 31 maart 2023 heeft Johan een rondleiding door de Oudheidkamer gegeven voor 10 leden van de Ringvaartkerk.

Op 5 april 2023 heeft Johan een rondleiding gegeven voor een groep van 12 personen van Lions Nieuwerkerk

Specifiek gebruik Ontvangstruimte van de Oudheidkamer

De ontvangstruimte is voor 10 dagdelen door de schaakclub van de PCOB (93 personen) en voor 1 dagdeel voor familiebijeenkomsten (20 personen) gebruikt. Totaal door 113 **personen**.

Totaal hebben er dus 484 **personen** de Oudheidkamer bezocht.

Beheer collectie

Er waren weer spontane schenkingen van objecten. In de nieuwsbrieven is aan de schenkingen de nodige aandacht geschonken vooral de bijzondere schenking van Mieke den Boer . Zij heeft op een rommelmarkt zes porseleinen kop en schotels en gebakschaaltjes gekocht ontworpen door Gerard Swaenepoel .

De papieren aanwinsten worden, als alternatief voor het eigen depot, meestal doorgezonden naar het depot van de SAMH.

Naast het fotograferen en registreren van nieuwe objecten hebben de volgende werkzaamheden plaatsgevonden:

- Het ontzamen en herinrichten van de Zuivelhoek waar in twee verhalen de bereiding van kaas en boter wordt uitgelegd;
- Het schoonmaken en verven van de landbouwwerktuigen in de 2^e hooiberg is nagenoeg gereed. In de loop van 2024 zal de 2^e hooiberg officieel geopend worden.
- Naast het uitdunnen van het gereedschap in de smidse, de timmerwerkplaats en depotbakken in de 1^e hooiberg, is ook een aanzet gegeven om de 1^e hooiberg iets anders in te richten en krijgen de centraal opgestelde vitrines een andere plaats.
- De HVN heeft een aantal objecten uit de steenhoek in bruikleen gegeven aan de Stichting Steenovens Klein hitland voor de tentoonstelling “Graven in het verleden van Klein Hitland die in de turfschuur gehouden werd.

Onderhoud van de Oudheidkamer

Naast het gebruikelijke onderhoud van de objecten en het schoonhouden van de expositieruimte zijn de volgende onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd:

- Het erf rond de stal en de hooiberg heeft een flinke onderhoudsbeurt ondergaan.
- Door de firma Saval is het jaarlijks onderhoud gepleegd aan brandblussers en –slangen.
- Er is rond de 2^e hooiberg gaas aangebracht om binnen waaiend blad tegen te houden
- De afvoer van regenwater in de kas is verbeterd.

C. Wisselexposities, lezingen en educatie.

Wisselexpositie In de Oudheidkamer.

1. De expositie 'Aan de Wand' is tot eind april 2023 te zien geweest . Deze expositie van schoolplaten voor de lessen aardrijkskunde en geschiedenis is samengesteld door ons bestuurslid Johan Knoester.
2. De Stichting Beeldende Kunst Zuidplas heeft op 2 en 9 september 2023 een expositie van schilderijen ingericht. Sommige schilderijen hadden als thema “Levend Erfgoed” , het thema

van Open Monumentendag 2023 . Helaas moest de expositie komen te vervallen door de werkzaamheden in de Oudheidkamer. In het voorjaar 2024 zal de expositie weer terugkomen in de Oudheidkamer.

Vitrine-expositie in de Bibliotheek Batavier (de koffieruimte)

In deze kleine vitrine-exposities laten wij aan de bezoekers van de Batavier iets van de geschiedenis van Nieuwerkerk aan den IJssel zien. Op korte termijn zal er een nieuwe vitrine komen, waarin de HVN en de Stichting Steenovens Klein Hitland zullen exposeren.

Lezingen en dorpswandeling

Op 9 maart 2023 heeft Johan een lezing in de Alexanderkerk in Ommoord gegeven voor 15 personen over schoolplaten

Op 13 april 2023 heeft Johan Knoester een lezing gegeven over schoolplaten.

Op 14 april 2023 heeft Johan Knoester een historische dorpswandeling georganiseerd voor 16 belangstellenden.

Op 29 september 2023 heeft Johan een historische dorpswandeling Oude Dorp voor een groep van 7 personen gegeven

Op 14 november 2023 heeft Kees Schippers een lezing met als onderwerp "Hollandse Waterlinie" gegeven in de R.K. Kerk op de Kerklaan.

Totaal aantal deelnemers: 85

Geschiedenis

Kor van der Glas is bezig met het schrijven van een Beknopte Geschiedenis Nieuwerkerk aan den IJssel . Aan het eind van 2023 was Deel 1 gereed. (periode 1282-1794)

Educatie en Brains.

Op 23 oktober 2023 stond een speurtocht voor Brains op het programma. Helaas moesten we Brains afzeggen vanwege de werkzaamheden. In februari 2024 zal de speurtocht alsnog worden georganiseerd.

Scholen: 23 juni Basisschool De Lelie 30 personen.

Dodenherdenking.

De gedenknaald bij de begraafplaats aan de Kerklaan is geadopteerd door de Thorbecke Scholengemeenschap. Elk jaar komen de leerlingen een krans leggen en draagt men gedichten voor. Brord van Westing verzorgt een beknopte geschiedenis van het "vergisbombardement" aan de 's-Gravenweg en de wederwaardigheden van de verzetsstrijder Arie den Toom. Zijn oorlogsgraf op de begraafplaats wordt hierbij bezocht

Aantal bezoekers: 30.

Daarnaast is er een lesopzet gemaakt door Marijke Edel die aansluit bij de expositie over schoolplaten.

Cultuurvijver

De geplande presentatie met video's over boerenleven en waarbij de leerlingen leren op klompen te lopen, die zou plaatsvinden in de Cultuurweek in september is komen te vervallen als gevolg van de werkzaamheden in de Oudheidkamer;

D. Genealogie en de digitale fotobank

Genealogie.

In 2023 hebben wij een aantal verzoeken om informatie over (voormalige) inwoners van Nieuwerkerk aan den IJssel ontvangen. Veelal kunnen wij die, door een gebrek aan informatie, niet of beperkt beantwoorden en verwijzen hen door naar de website 'Ons Voorgeslacht' over genealogie of naar SAMH. Zie hieronder bij Publicaties

Digitale Fotobank

Wij zijn doorgedaan met het rubriceren van foto's met vermelding van eventuele wetenswaardigheden. Andre Muller assisteert hierbij.

E. Publicaties

Nieuwsbrieven.

Door de renovatie zijn er slechts 2 Nieuwsbrieven (nrs. 90 en 91) verschenen, onder redactie van en met opmaak door Mieke den Boer, driemaal in kleur. De inhoud van deze brieven bestaat uit informatie over de eigen activiteiten en de ontvangen nieuwe aanwinsten. Ook zijn er dit jaar gebeurtenissen beschreven die in het verleden in Nieuwerkerk speelden zoals

- Molen Windlust
  - Genealogisch onderzoek Fam de Groot,
  - Koe Roosje van de Familie van der Sar,
  - Inundatie Schieland tijdens de 80-jarige oorlog
- Dr. Cassandra, visionair, die in 1953 meer dan gelijk kreeg

De laatste Nieuwsbrieven liggen ook in de Oudheidkamer, Bibliotheek (Batavier), Molen Windlust en in de studiezaal van het streekarchief in Gouda (eerdere uitgaven staan daar ingebonden).

Nieuwsflitsen

Ook werden in 2023 vijf digitale Nieuwsflitsen (2023-nrs. 1 t/m 5) per email aan onze leden verzonden.

Website:

De website heeft een opfrisbeurt gehad, waardoor het nog overzichtelijker is geworden

Op de website zijn verschillende nieuwsberichten geplaatst, en films over Nieuwerkerk aan den IJssel toegevoegd.

De HVN is afgelopen jaar bezig geweest om de door Adri den Boer geschreven artikelen in het Kanaal in te scannen een op onze website te publiceren.

Overige publicaties.

Met dank aan *Hart van Holland(HvH)* werden daarin ook diverse Oud+hedens aan de Oudheidkamer gewijd. Ook zijn voor de 'open middagen' en Open Monumenten dag in zowel HvH, AD, GouweIJssel, IJssel -en Lekstreek als op de website van 'Gouwe IJssel Nieuws' en op social media aankondigingen geplaatst

G. Beschermd erfgoed

- De monumentale boerderij "Langehof" aan de 's-Gravenweg 12 is door de gemeente aangekocht. Hierbij is gebruik gemaakt van de uitkoopregeling voor panden die onder hoogspanningsleidingen

staan en daarom volgens de huidige normen niet meer geschikt zijn voor permanente bewoning. Omdat de boerderij als rijksmonument is aangewezen mag hij niet worden gesloopt.

- Regelmatig consulteren wij de Erfgoedvereniging Bond Heemschut over de in de Zuidplas aanwezige rijksmonumenten.
- Er is nog steeds geen uitvoering gegeven aan de *Beheers verordening Begraafplaatsen* van 2012. Het college zou een lijst van historische graven opstellen (de voorzet daarvoor in een HVN-flyer wordt al wel intern benut).
- De monumentenschildjes voor de aangewezen gemeentelijke monumenten zijn nog steeds niet beschikbaar gesteld.
- De HVN zou graag willen dat de grafstenen op de Oude Begraafplaats onderhouden zouden worden. Johan Knoester heeft een gesprek gehad met mevrouw Corrie Korevaart van Terebinth . Terebinth heeft zeker ervaring met het onderhoud van graven, maar zij willen niet het voortouw nemen. Terebinth heeft instructies voor het schoonmaken, onderhoud van de graven, inclusief het weer mooi maken van de letters op de graven. Ook hebben zij een database van ongeveer 4000 personen. Johan zal contact opnemen met de gemeente of we een groepje kunnen vormen.

H. Samenwerking

- Bestuurslid Johan Knoester woonde een overleg met de gemeente Zuidplas bij over de toekomst van hoeve 'Langehof'.
- In april was Johan Knoester aanwezig bij een overleg over de mogelijkheid van de Hollandse IJssel als 8^e provinciale erfgoedlijn.
- In het kader van de Open Monumentendag en middels afvaardiging in gemeentelijke commissies zijn incidenteel bilaterale contacten geweest met de twee andere historische organisaties in de gemeente Zuidplas.
- Met de Stichting Cultuurvijver zijn contacten geweest over de Cultuureducatie.
- Contacten met de Stichting Steenovens Klein Hitland en Stichting Molen Kortenoord zijn er ook dit jaar geweest.
- Op 9 november 2023 is Brord van Westing aanwezig geweest bij de uitreiking van de Cultuurprijs Gemeente Zuidplas 2023.
- Bestuurslid Johan Knoester vertegenwoordigde HVN in de Adviescommissie/ klantenraad van SAMH.
- Johan was op 30 maart 2023 aanwezig bij de bijeenkomst Cultuurplatform in Dorpshuis "Op Moer"
- Evenals vorig jaar is er tijdens de Open Monumentendag in september nauw samengewerkt met de Historische Verenigingen van Krimpen aan den IJssel, Ouderkerk aan den IJssel, Moordrecht en Gouderak. De dorpen waren onderling verbonden met een bus en 4 schepen
- Op 2 november 2023 bezochten Johan Knoester, Brord van Westing en Marie-José Schrage de Erfgoeddag 2023 in Rotterdam
- HVN is betrokken bij het overleg met de gemeente en andere erfgoedorganisaties. Op 24 augustus 2023 was er een vergadering,
- Johan Knoester heeft Adri den Boer opgevolgd in de Straatnamen commissie.

Met dank aan:

- Onze leden die ons door hun contributie in staat stellen de vereniging in stand te houden en de geschiedenis van Nieuwerkerk levend te houden.
- De vrijwilligers op donderdagochtend: Bert Markus, Hans Smulders, Wim van Vliet, Hans de Visser, Peter Lochmans, Andre Muller, Ger Slaman en Giel Dubbeld, Henk van Tilburg, Hans Huizinga.
- de suppoosten op de 'open middagen': Jan-Egbert Baalbergen, Kees Vermeij, , Rob Stolk, Corrie Verkleij-Mannekes en Henk van den Heuvel.

- De beheerder van de Oudheidkamer Eefje Molenaar die samen met Tini van Oosterom, Elly Reijm en Corrie Verkleij, de ontvangstruimte en expositieruimte verzorgen.
- De overige vrijwilligers (nieuwsbriefvriendbrengers en educatie-medewerkers).
- De bedrijfsdonateurs.
- De Stichting Nooit Gedacht.
- De Gemeente Zuidplas (schenker, bewaar- én subsidiegever).
- De Rabobank Gouwestreek (bewaargever),